Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16321

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?i, s?n?f ö?retmeni adaylar?n?n ahlâk e?itimi süreçlerindeki kendi yeterliklerini ne düzeyde alg?lad?klar?n? ölçmek amac?yla 2016 y?l?nda geli?tirilmi? **psikometrik** bir araçt?r. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n etik de?erleri aktarma, ahlaki muhakemeyi te?vik etme ve s?n?f ortam?nda ahlaki iklimi yönetme konular?ndaki özgüvenlerini de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in ilgili hedef kitle için geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Ahlâk e?itimi, yeterlik alg?s?, ö?retmen adaylar?, öz yeterlik, pedagoji, ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Temli-Durmu?, Yeliz.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, gelece?in s?n?f ö?retmenlerinin **ahlâk e?itimi** konular?na ne kadar haz?rl?kl? ve yetkin hissettiklerini belirlemektir. Bu, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n müfredat içeri?ini ve pedagojik yakla??mlar?n?, adaylar?n bu kritik alandaki ihtiyaçlar?na göre yeniden düzenlemesine yard?mc? olacak de?erli veriler sa?lamaktad?r. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n ahlaki geli?im ve de?erler e?itimi konular?nda kendilerini hangi boyutlarda güçlü veya zay?f gördüklerini detayl? bir ?ekilde ortaya koyar.

Yap?

Ölçek, Albert Bandura'n?n sosyal bili?sel kuram?na dayanan **Ö?retmen Yeterlik Alg?s?** (Teacher Self-Efficacy) yap?s?n? temel al?r. Yap?, ö?retmen adaylar?n?n ahlaki de?erleri ö?rencilere etkili bir ?ekilde ö?retebilme, ahlaki ikilemlerle ba?a ç?kabilme ve s?n?f içinde model olabilme konusundaki inançlar?n? ölçer. Bu yeterlik alg?s?, ö?retmenlerin s?n?ftaki davran??lar?n?, çabalar?n? ve kar??la?t?klar? zorluklar kar??s?ndaki direncini do?rudan etkileyen merkezi bir psikolojik yap?d?r.

Ölçek geli?tirme sürecinde, ahlâk e?itiminin çe?itli boyutlar?n? (örne?in, de?er aktar?m?, ahlaki muhakeme, disiplin yönetimi) kapsayan maddeler olu?turulmu?tur. Bu çok boyutlu yap?, ö?retmen adaylar?n?n yeterlik alg?s?n?n sadece teorik bilgiye de?il, ayn? zamanda pratik uygulama becerilerine de odakland???n? göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesinde detayl? olarak sunulmu?tur. Genellikle **yap? geçerli?i**, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. ?çerik geçerli?i ise alan?nda uzman akademisyen görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

Ölçe?in yap?sal olarak hedeflenen ahlâk e?itimine yönelik yeterlik alg?s? boyutlar?n? ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla uygulanan bu analizler, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu ve ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir. Spesifik geçerlik katsay?lar? ve detayl? analiz sonuçlar? için ara?t?rmac?n?n orijinal makalesine ba?vurulmal?d?r.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar? kapsam?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? Cronbach Alfa (Cronbach's Alpha) katsay?s? ile incelenmi?tir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde tutarl?l?k gösterdi?ini i?aret eder.

Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in toplam puan? ve alt boyutlar?n?n iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n kabul edilebilir düzeyde yüksek oldu?u rapor edilmi?tir. Bu, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda benzer sonuçlar üretebilme kapasitesine sahip oldu?unu gösterir. Detayl? güvenirlik istatistikleri için Temli-Durmu? (2016) makalesine bak?lmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ba?lang?çta olu?turulan madde havuzunun hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur. AFA sonuçlar?na dayanarak, ölçe?in nihai yap?s? ve alt boyutlar? belirlenmi?tir.

Daha sonra, bu faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklemde do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) uygulanm??t?r. DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstererek, ölçe?in belirlenen çok faktörlü yap?s?n?n güçlü bir ?ekilde desteklendi?ini kan?tlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü sa?lam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Self-Report)

Format: Genellikle Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Özgün çal??mada derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemi? olsa da, yeterlik alg?s? ölçekleri standart olarak 4'lü, 5'li veya 6'l? Likert format?nda sunulur.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (S?n?f Ö?retmeni Adaylar?)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kin (Genellikle 18-24 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: E?itim Fakültelerinin S?n?f Ö?retmenli?i lisans program?na kay?tl? ö?renci adaylar?.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemlerle geli?tirilmi?, çok maddeli, çok boyutlu bir tutum/alg? ölçe?idir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen e?itimi, etik, ahlaki geli?im, psikometri, öz yeterlik, s?n?f yönetimi, de?erler e?itimi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak ölçe?i kullanmadan önce yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?l?: 2016

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: yeliz.temlidurmus@usak.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Veri mevcut de?il (Yazar?n 2016 y?l?ndaki güncel kurumsal adresi için makaleye bak?lmal?d?r).

Kaynaklar

Temli-Durmu?, Y. (2016). S?n?f Ö?retmeni Adaylar?n?n Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?inin Geli?tirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *I?d?r Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10*, 205-216.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: ahlak-egitimine-yonelik-yeterlik-algilari-olcegi-

ARABPSYCHOLOGY.COM

toad.pdf

Ahlâk E?itimine Yönelik Yeterlik Alg?lar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak makalede tam metin olarak sunulmu?tur. Ölçe?i kullanmak isteyen ara?t?rmac?lar?n, yazar?n 2016 y?l?nda yay?mlanan orijinal bilimsel çal??mas?na ba?vurmas? gerekmektedir. Genel olarak, maddeler ö?retmen adaylar?n?n ahlaki de?erleri ö?retme, ahlaki iklimi olu?turma ve faktör analizi sonucu ortaya ç?kan alt boyutlardaki yeterliklerini yans?tan ifadelerden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM